

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
ŠILUMOS IR VANDENS DEPARTAMENTO
ŠILUMOS GAMINTOJŲ IR KONKURENCIJOS SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos narys
Donatas Jasas

2019-05-23

**PAŽYMA
DĖL AB „LIFOSA“ ŠILUMOS GAMYBOS BAZINĖS KAINOS (KAINOS DEDAMŲJŲ)
NUSTATYMO**

2019 m. gegužės 23 d. Nr. O5E-136
Vilnius

I. BENDRA VEIKLOS APŽVALGA

AB „Lifosa“ (toliau – Bendrovė) yra nepriklausomas šilumos gamintojas Kėdainių mieste, šilumą parduodantis su šilumos tiekėju AB „Panevėžio energija“ (toliau – Šilumos tiekėjas) 2009 m. liepos 1 d. pasirašytos Šilumos energijos pirkimo-pardavimo sutarties Nr. 218-212/09-577 (toliau – Sutartis) pagrindu.

Pagrindinė Bendrovės veikla yra fosfatinių trąšų gamyba. Šiluma Bendrovėje gaunama vykdant pagrindinę veiklą technologinio proceso metu: Bendrovė savo pagrindinio produkto – fosfatinių trąšų – gamyboje naudoja tarpinį produktą sieros rūgštį, kurią gaminant išsiskiria dideli atliekinės šilumos kiekiai. Deginant sierą išsiskyrusi šiluma utilizuojama katiluose-utilizatoriuose ir garo pavidalu toliau naudojama elektros energijos gamybai bei Kėdainių miesto šilumos poreikiams ir Bendrovės technologiniams poreikiams. Kita dalis šilumos Kėdainiams šildyti gaunama absorbcijos bokšte absorbuojant SO₃ dujas. Šio proceso metu gaunama sieros rūgštis įkaista ir yra aušinama miesto šildymo šilumokaičiuje. Siekiant išvengti sieros rūgšties patekimo į miesto tinklų termofikacinį vandenį, miesto šildymui įrengtas „vidinis žiedas“ – tarpinis vandens ciklas tarp sieros rūgšties cecho šilumokaičių, kuriais aušinama sieros rūgštis, ir energetikos cecho šilumokaičių, iš kurių pašildytas termofikacinis vanduo tiekiamas į miesto tinklus. Šildymo sezono metu, esant žemesnei lauko temperatūrai, šilumos, gautos absorbcijos procese, nepakanka, todėl miesto termofikacinis vanduo papildomai pašildomas garu energetikos cecho gariniuose šilumokaičiuose. Mažėjant miesto šilumos poreikiui, garas nukreipiamas į turbinas elektros gamybai.

Bendrovės ir Šilumos tiekėjo Sutartyje numatyta 40 MW tiekiamos šilumos galia.

Šiuo metu taikomos šilumos gamybos bazinės kainos dedamosios, galiojančios iki 2019 m. balandžio 30 d., Bendrovei buvo nustatytos 2014 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. O3-115 „Dėl akcinės bendrovės „Lifosa“ šilumos gamybos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“.

II. ŠILUMOS BAZINĖS KAINOS PENKERIŲ METŲ PERIODUI SKAIČIAVIMAS

Bendrovė 2019 m. vasario 22 d. raštu Nr. D-06/20-0139 „Dėl AB „Lifosa“ šilumos gamybos bazinės šilumos kainos (kainos dedamųjų) projekto pateikimo“ Komisijai pateikė šilumos gamybos

bazinės kainos dedamųjų projektą (toliau – Projektas) ir dokumentus, reikalingus bazinės kainos skaičiavimams pagrįsti. 2019 m. balandžio 15 d. raštu Nr. D-06/20-0263 „Dėl AB „Lifosa“ šilumos gamybos bazinės šilumos kainos (kainos dedamųjų) projekto patikslinimo“ Bendrovė patikslino Projektą. Bendrovės Projekte projekcinė vienanarė šilumos gamybos bazinė kaina – 2,23 ct/kWh.

Komisijos Šilumos ir vandens departamento Šilumos gamintojų ir konkurencijos skyrius (toliau – Skyrius) Bendrovės pateiktą Projektą patikrino vadovaudamasis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu (toliau – Įstatymas), Šilumos kainų nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Sąnaudų paskirstymo aprašas) ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“ (toliau – Sąnaudų atskyrimo metodika). Projekte bazinė kaina apskaičiuota penkeriems metams.

Šilumos energija yra atliekinis Bendrovės technologinio proceso produktas ir jos gamyboje nėra naudojami šilumos gamybos įrenginiai. Pagal Sąnaudų paskirstymo aprašo 15 punktą numatyta, kad, jei pramonės įmonės (nepriklausomi šilumos gamintojai), kurios šilumos tiekėjui parduoda technologiniame procese (ne bendrame šilumos ir elektros energijos gamybos cikle) susidarantią atliekinę šilumą, pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į šilumos gamybos veiklos verslo vienetą, vadovaudamosi Sąnaudų paskirstymo aprašu ir Sąnaudų atskyrimo metodika. Pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 10 punktą numatyta, kad sąnaudų tarp šilumos ir elektros energijos gamybos atskyrimui taikomas Alternatyvus šilumos šaltinio metodas (toliau – AŠŠ). Pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 12 punktą – technologiniame cikle (ne bendrame elektros ir šilumos gamybos cikle) šilumą gaminantiems nepriklausomiems šilumos gamintojams alternatyvus šilumos šaltinis formuojamas pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priedo lentelėje nustatytus normatyvus.

Todėl Projekte šilumos gamybos sąnaudoms suformuotas alternatyvus biokuru kūrenamas šilumos šaltinis ir sąnaudos apskaičiuotos pagal III įmonių kategorijos (nuo 25 iki 50 MW_{šil.}) sąnaudų ir turto rodiklius.

Toliau šioje pažymoje yra pateikiamas 2019–2024 metų šilumos gamybos bazinės kainos dedamųjų skaičiavimo pagrindimas.

Šilumos gamybos bazinės kainos (kainos dedamųjų) skaičiavime įvertintų sąnaudų palyginimas pagal Bendrovės ir Skyriaus skaičiavimus pateiktas 1 lentelėje.

1 lentelė. Faktinių ir šilumos gamybos bazinės kainos (kainos dedamųjų) skaičiavime įvertintų sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodikliai	Trijų metų vidurkis	2018 m. (pagal pateiktą kintamųjų sąnaudų ataskaitą)	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Skirtumas (6-5)
1	2	3	4	5	6	7
Pagrindiniai rodikliai						
1.	Bazinis (gamintinas) šilumos kiekis, tūkst. MWh	101,6	103,9	101,6	101,6	0,0
2.	Realizuotinas šilumos kiekis tūkst. MWh	101,6	103,9	101,6	101,6	0,0
3.	Sąlyginio kuro kiekis, tne	-	-	-	-	0,0
4.	Elektros energijos kiekis, MWh	2.336,7	2.390,6	2.336,7	2.336,7	0,0
5.	Vandens kiekis, m ³	24.370,3	24.945,8	24.383,0	24.383,0	0,0
Reguliuojamos šilumos gamybos veiklos lyginamieji rodikliai						
6.	Elektros energijos kiekis, kWh/MWh	23,0	23,0	23,00	23,00	0,0
7.	Vandens kiekis, m ³ /MWh	0,24	0,24	0,24	0,24	0,0
Būtiniosios šilumos gamybos sąnaudos, tūkst. Eur						
8.	Kintamosios sąnaudos	1.226,4	811,1	268,054	268,054	0,0
8.1.	Kuro šilumai gaminti	-	-	-	-	0,0
8.2.	Elektros energijos technologinėms reikmėms	1.206,9	788,9	245,35	245,35	0,0
8.3.	Vandens technologinėms reikmėms	19,5	22,2	21,70	21,70	0,0
8.4.	Kitos kintamos sąnaudos (energijos išteklių biržos šilumos aukcionų sąnaudos)	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0
9.	Pastoviosios sąnaudos	1.561,3	-	2.000,90	1.864,48	-136,4
9.1.	Nusidėvėjimo (amortizacijos)	655,8	-	656,46	651,6	-4,8
9.2.	Einamojo remonto ir aptarnavimo	416,5	-	416,46	347,5	-69,0
9.3.	Personalo	432,2	-	432,22	386,1	-46,2
9.4.	Mokesčių	51,1	-	51,07	29,5	-21,6
9.5.	Finansinės	0,0	-	0,001	0,001	0,0
9.6.	Administracinės	2,7	-	2,65	2,7	0,0
9.7.	Kitos paskirstomos	3,0	-	3,05	3,0	0,0
9.8.	Investicijų grąža	-	-	439,00	444,2	5,2
10.	Iš viso:	2.787,7	-	2.268,96	2.132,5	-136,4

1. Kintamosios sąnaudos

Pagal Metodikos 58 punktą, kintamosias sąnaudas sudaro šilumos gamybai sunaudoto kuro, pirktos šilumos, elektros energijos ir vandens technologijai sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos įvertinus lyginamąsias kuro sąnaudas (kg_{ne}/kWh), katilų naudingo veikimo koeficientus (toliau – NVK), lyginamąsias elektros energijos sąnaudas (kWh/MWh) ir šilumos gamybai sunaudoto vandens sąnaudas.

1.1. Kuro sąnaudos

Kaip minėta, šiluma Bendrovėje gaunama vykdant pagrindinę veiklą technologinio proceso metu. Bendrovė šilumos gamybai kuro nenaudoja, todėl Projekte kuro sąnaudos nėra vertinamos.

1.2. Elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudos

Projekte Bendrovė elektros energijos sąnaudas (2 336,7 MWh) apskaičiavo pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytą biokuro AŠŠ sąnaudų III įmonių kategorijos rodiklį – 23,0 kWh/MWh. Bendrovė taikė parduodamos elektros energijos galutiniams vartotojams, prijungtiems prie Bendrovės skirstomųjų tinklų tarifą, patvirtintą Komisijos 2018 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. O3E-376 „Dėl akcinės bendrovės „Lifosa“ 2019 metų elektros energijos persiuntimo paslaugų kainų ir tarifų bei jų taikymo tvarkos paskelbimo“ – 10,5 ct/kWh. Bendrovės apskaičiuotos elektros energijos sąnaudos reguliuojamam šilumos kiekiui sudarys vidutiniškai po 245,35 tūkst. Eur. Skyrius pritarė Bendrovės skaičiavimams.

Projekte Bendrovė vandens technologijai sąnaudas (24 382,96 m³) apskaičiavo pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytą AŠŠ sąnaudų III įmonių kategorijos rodiklį – 0,24 m³/MWh, taikydama Bendrovės faktinę 2018 m. vidutinę technologinio vandens kainą – 0,89 Eur/m³. Skyrius pritarė Bendrovės skaičiavimams. Bendrovės ir Skyriaus apskaičiuotos vandens technologijai sąnaudos sudaro 21,7 tūkst. Eur.

Bendrovė prie kitų kintamųjų sąnaudų įvertino aukcionų sąnaudas, kurias patiria, dalyvauja šilumos supirkimo aukcione. Šias sąnaudas Bendrovė apskaičiavo, taikydama 2018 m. gegužės 18 d. Komisijos nutarimu Nr. O3E-164 „Dėl BALTPPOOL UAB taikomų įkainių, už energijos išteklių biržos operatoriaus teikiamas paslaugas energijos išteklių biržos šilumos aukcionų dalyviams, derinimo“ patvirtintą energijos išteklių biržos prekybos šilumos aukcionų segmente įkainį – 9,84 Eur/tūkst. MWh. Skyrius pritarė Bendrovės skaičiavimams. Bendrovės ir Skyriaus skaičiavimais, šios kintamosios sąnaudos sudaro 1,0 tūkst. Eur.

Skyriaus projekte kintamosios sąnaudos reguliuojamai šilumos gamybai sudaro 268,05 tūkst. Eur metams, t. y. 0,26 ct/kWh arba 12,4 proc. projekcinės šilumos gamybos bazinės kainos.

2. PASTOVIOSIOS SĄNAUDOS

Pagal Metodikos 57 punktą, šilumos gamybos veiklos verslo vieneto pastoviąsias sąnaudas sudaro nusidėvėjimo (amortizacijos), einamojo remonto ir aptarnavimo, personalo, mokesčių, finansinės, administracinės, rinkodaros ir pardavimų, kitos paskirstomos bei investicijų grąžos sąnaudos.

2.1. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos

Bendrovė šilumos gamybos veikloje naudojamo turto vertę apskaičiavo pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede nurodytus turto rodiklius.

Kėdainių miesto šildymo poreikiams instaliuota galia yra 40 MW. Kaip minėta, tai yra numatyta Bendrovės ir Šilumos tiekėjo Sutartyje. Bendrovė skaičiavimuose taikė vidutinę biokuro katilų be kondensacinių ekonomazerių turto kainą – 260,66 Eur/kW, nusidėvėjimo sąnaudoms

skaičiuoti naudojto Metodikoje numatytą katilų nusidėvėjimo normatyvą – 16 metų. Tokiu būdu apskaičiuota alternatyvaus šilumos šaltinio reguliuojamo turto vertė 10 426,2 tūkst. Eur ($260,66 \text{ Eur/kW} \times 40 \text{ MW}$), nusidėvėjimo sąnaudos – 651,64 tūkst. Eur ($10 426,2 \text{ tūkst. Eur} / 16$). Papildomai Bendrovė prie turto vertės, apskaičiuotos pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytą turto rodiklį, priskyrė dalį (76,6 tūkst. Eur) Bendrovės bendrosios veiklos (administracijos) turto. Todėl Bendrovė Projekte įvertino 656,46 tūkst. Eur ($651,64 \text{ tūkst. Eur} + 4,82 \text{ tūkst. Eur}$) nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų.

Skyrius nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas apskaičiavo tik pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytus biokuro AŠŠ turto III įmonių kategorijos turto rodiklius.

Skyriaus apskaičiuotos šilumos gamybos veiklos verslo vieneto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos sudaro 651,64 tūkst. Eur, t. y. 4,82 tūkst. Eur mažiau, negu Bendrovės. Jos sudaro 0,34 ct/kWh ir 18,6 proc. šilumos gamybos veiklos verslo vieneto pastoviųjų sąnaudų.

2.2. Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos

Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų apimtis vieneriems bazinio laikotarpio metams nustatoma vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu. Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudoms priskiriamos medžiagų ir žaliavų, reikalingų jėgainės eksploatacijai, sąnaudos, matavimo priemonių ir atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų metrologinių patikrų ir remonto sąnaudos, jėgainės techninio aptarnavimo ir eksploatavimo paslaugų, apsaugos, priežiūros bei informacinių technologijų aptarnavimo ir priežiūros paslaugų sąnaudos, jėgainės valymo bei atliekų tvarkymo sąnaudos.

Bendrovė Projekte einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas vertino kaip materialines ir joms prilygintas sąnaudas, numatytas Sąnaudų atskyrimo metodikoje. Papildomai Bendrovė prie einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų, apskaičiuotų pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytą materialinių sąnaudų rodiklį, priskyrė dalį (69,007 tūkst. Eur) bendrųjų veiklos (administracijos) einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų. Bendrovė Projekte įvertino 416,464 tūkst. Eur ($3,42 \text{ Eur} \times 101 595,667 \text{ MWh} + 69,007 \text{ tūkst. Eur}$) materialinių ir joms prilygintinių sąnaudų.

Skyrius einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas apskaičiavo tik pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytą biokuro AŠŠ sąnaudų III įmonių kategorijos materialinių sąnaudų rodiklį (3,42 Eur/MWh).

Skyriaus apskaičiuotos šilumos gamybos veiklos verslo vieneto einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, prilygintinos Sąnaudų atskyrimo metodikoje numatytoms materialinėms sąnaudoms, sudaro 347,457 tūkst. Eur, t. y. 69,007 tūkst. Eur mažiau, negu Bendrovės. Jos sudaro 0,34 ct/kWh ir 18,6 proc. šilumos gamybos veiklos verslo vieneto pastoviųjų sąnaudų.

2.3. Personalo sąnaudos

Personalo sąnaudų apimtis vieneriems bazinio laikotarpio metams nustatoma vadovaujantis Metodikos 57.4 papunkčiu. Personalo sąnaudoms priskiriami įmonės valdymo ir aptarnavimo personalo darbo užmokestis ir socialinis draudimas, įmokos į Garantinį fondą, profesinis draudimas, personalo mokymo kaštai, bei kitos su įmonės darbuotojais susijusios sąnaudos.

Bendrovė Projekte personalo sąnaudas apskaičiavo pagal Sąnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytus darbo užmokesčio ir socialinio draudimo rodiklius. Papildomai Bendrovė prie personalo sąnaudų priskyrė dalį (46,152 tūkst. Eur) bendrųjų veiklos (administracijos) personalo

šnaudų. Bendrovė Projekte įvertino 432,216 tūkst. Eur ((2,9 Eur + 0,9)x 101 595,667 MWh + 46,152 tūkst. Eur) materialinių ir joms prilygintinių šnaudų.

Skyriaus apskaičiuotos šilumos gamybos veiklos verslo vieneto personalo šnaudos sudaro 386,064 tūkst. Eur, t. y. 46,152 tūkst. Eur mažiau, negu Bendrovės. Jos sudaro 0,38 ct/kWh ir 20,7 proc. šilumos gamybos veiklos verslo vieneto pastoviųjų šnaudų.

2.4. Mokesčių šnaudos

Bendrovė Projekte mokesčių šnaudas apskaičiavo pagal Šnaudų atskyrimo metodikos 4 priede numatytą AŠŠ šnaudų III įmonių kategorijos rodiklį (0,29 Eur/MWh) ir papildomai priskyrė dalį (21,604 tūkst. Eur) bendrųjų veiklos (administracijos) mokesčių šnaudų. Bendrovės šilumos gamybos veiklai priskirtinos mokesčių šnaudos yra 51,067 tūkst. Eur (0,29 Eur x 101 595,667 MWh + 21,604 tūkst. Eur).

Skyriaus apskaičiuotos šilumos gamybos veiklos verslo vieneto mokesčių šnaudos sudaro 29,463 tūkst. Eur, t. y. 21,604 tūkst. Eur mažiau, negu Bendrovės. Jos sudaro 0,03 ct/kWh ir 1,6 proc. šilumos gamybos veiklos verslo vieneto pastoviųjų šnaudų.

2.5. Finansinės, administracinės, rinkodaros ir pardavimų bei kitos paskirstomos šnaudos

Bendrovė Projekte įvertino 1,0 Eur finansinių, 2 653,0 Eur administracinių, 755,0 Eur rinkodaros ir pardavimų bei 2 292,0 Eur kitų paskirstomų šnaudų.

Skyrius pritarė šioms šnaudoms, jos projekcinėje bazinėje šilumos gamybos kainoje sudaro 0,01 ct/kWh šilumos kainos ir 0,3 proc. šilumos gamybos veiklos verslo vieneto pastoviųjų šnaudų.

2.6. Investicijų grąža

Pagal Komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. O3E-475 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ 1.2 papunktį, šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo projektams, pateiktiems iki 2019 m. gruodžio 31 d., investicijų grąža skaičiuojama nuo atitinkamo verslo vieneto reguliuojamo turto likutinės vertės, taikant investicijų grąžos normą, apskaičiuotą pagal Metodikos 57.7.2 papunktį. Pagal Metodikos 57.7.2 papunkčio nuostatas investicijų grąžos norma (WACC) nustatoma vadovaujantis, Investicijų grąžos normos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Investicijų grąžos metodika).

Atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės gaminama šiluma yra atliekinis trašų gamybos technologinio proceso produktas, o dėl technologinio proceso specifikos, tiek šilumos tiek trašų gamyboje naudojamas ilgalaikis turtas, kurį sudaro virš 5 tūkstančių atskirų turto vienetų, yra nuolat atnaujinamas, likutinei turto vertei nustatyti Bendrovė skaičiavimuose taikė Šnaudų atskyrimo metodikoje numatytą biokuru kūrenamo AŠŠ turto rodiklių vidutinę biokuro katilų be kondensacinių ekonomaizerių turto vertę – 260,66 Eur/kW ((202,73+318,58/2), t. y. minimali vertė – 202,73 Eur/kWh, maksimali vertė – 318,58 Eur/kWh). Tokiu būdu apskaičiuota alternatyvaus šilumos šaltinio reguliuojamo turto vertė 10,426 tūkst. Eur(260,66 Eur x 40 MW). Skaičiuodama WACC, Bendrovė skaičiavimuose taikė Projekto pateikimo metu Komisijos skelbiamus rodiklius: 6,27 proc. nuosavo kapitalo kainą ir 2,10 proc. skolinto kapitalo kainos

viršutinę ribą pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis. Bendrovė skaičiavimuose taikė Investicijų gražos metodikos 10 punkte numatytą optimalią kapitalo struktūrą (60 proc. skolinto ir 40 proc. nuosavo kapitalo). Bendrovės skaičiavimais WACC sudaro 4,21 proc., investicijų graža – 438,996 tūkst. Eur.

Pagal Investicijų gražos metodikos 11 punktą numatyta, kad ūkio subjektui investicijų gražos norma, taikant optimalią kapitalo struktūrą, nustatoma tuo atveju, kai pagal paskutinių audituotų finansinių metų, prieš Komisijai apskaičiuojant investicijų gražos normą, ūkio subjekto metinėse finansinėse ataskaitose pateikiamą faktinę ūkio subjekto kapitalo struktūrą apskaičiuota investicijų gražos norma yra didesnė, nei apskaičiuota pagal optimalią kapitalo struktūrą. Kitais atvejais ūkio subjektui investicijų gražos norma yra skaičiuojama, naudojant faktinės ūkio subjekto kapitalo struktūros duomenis. Bendrovės 2017 metų faktinė kapitalo struktūra yra (2 proc. skolinto ir 98 proc. nuosavo kapitalo). Taikant tokią kapitalo struktūrą, o kitus rodiklius tokius, kaip ir Bendrovės skaičiavimuose, WACC sudarytų 7,27 proc.

Skyrius, skaičiuodamas WACC, taikė Bendrovės taikytus rodiklius, išskyrus skolinto kapitalo kainą. Kadangi Bendrovė neturi ilgalaikių paskolų, taikomas Investicijų gražos metodikos 8 punktas, kur numatyta, kad skolinto kapitalo kaina skaičiuojama kaip energetikos sektoriaus, kuriame ūkio subjektas vykdo veiklą, skolinto kapitalo kainos svertinis vidurkis, netaikant 7 punkto nuostatų. Projekto pateikimo metu, Komisijos skelbiamas faktinis šilumos gamybos ir (ar) tiekimo, karšto vandens tiekimo sektoriaus skolinto kapitalo kainos svertinis vidurkis yra 2,19 proc. Skyrius apskaičiuotas WACC yra 4,26 proc.

Pagal Skyrius skaičiavimus, nuo alternatyvaus šilumos šaltinio reguliuojamo turto vertės (10 426,2 tūkst. Eur), apskaičiuota investicijų graža, taikant 4,26 proc. WACC, yra 444,16 tūkst. Eur. Detalesni Bendrovės ir Skyrius investicijų gražos skaičiavimai pateikiami 4 lentelėje.

2 lentelė. **Investicijų gražos skaičiavimas**

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	Projektas	
			Bendrovės	Skyrius
1.	Kapitalo apimtis, priskirtina paslaugai (produktui), K_{iHG}	tūkst. Eur	10.426,2	10.426,2
2.	Pagrindinė investicijų gražos norma	%	4,21	4,26
2.1.	Nuosavo kapitalo graža, R_e	%	6,27	6,27
2.2.	Skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma), R_d	%	2,10	2,19
2.3.	Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, t	vieneto dalimis	0,15	0,15
2.6.	W_E – nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis)	vieneto dalimis	0,40	0,40
2.7.	W_D – skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis)	vieneto dalimis	0,60	0,60
3.	Investicijų graža, JR_{iHG}	tūkst. Eur	438,9	444,16

Bazinėje šilumos kainoje įvertinta investicijų graža sudaro 0,44 ct/kWh šilumos kainos ir 23,8 proc. šilumos gamybos veiklos verslo vieneto pastoviųjų sąnaudų.

2.7. Paskutinių dvejų metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų gražos neatitikties skaičiavimas

Metodikos 74.9 papunktyje reglamentuojamas paskutinių dvejų metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų gražos neatitikties skaičiavimas, jeigu ūkio subjekto vidutinė faktinė dviejų paskutinių ataskaitinių laikotarpių (ataskaitinių metų), dėl kurių yra pateikta audito išvada, investicijų graža viršija reguliuojančiosios institucijos nustatytą vidutinę svertinę dviejų paskutinių kalendorinių metų investicijų gražą daugiau kaip 1 procentiniu punktu. Bendrovė neatitikties dėl šio papunkčio neskaičiavo.

Skyrius atliko dvejų metų (2016 ir 2017 m.) faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų gražos neatitikties vertinimą.

Bendrovė pagal Komisijai pateiktas ataskaitas, dėl kurių yra pateikta audito išvada, iš šilumos gamybos veiklos 2016 m. ir 2017 m. vidutiniškai patyrė nuostolį, kai per tą patį laikotarpį šilumos bazinės kainos dedamosiose įvertinta vidutinė investicijų graža buvo 5,19 proc., todėl investicijų graža nekoreguojama. Bendrovės 2016 m. ir 2017 m. vidutinės faktinės ir galiojančios investicijų gražos palyginimas pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. Bendrovės 2016 m. ir 2017 m. vidutinės faktinės ir galiojančios investicijų gražos palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	2016–2017 m. galiojančioje kainoje vidutinė investicijų graža	2016–2017 m. vidutinė faktinė investicijų graža	Skirtumas (4-3)
1	2	3	4	5
1.	Investicijų graža / nuostolis (tūkst. Eur)	560,59	-874,06	-1.434,65
2.	Investicijų graža/nuostolis (proc.)	5,19	-8,09	-13,28

Skyriaus pastoviųjų sąnaudų, įskaitant investicijų gražą, priskirtų reguliuojamos kainos gamybai (produktui), apimtis baziniu laikotarpiu sudaro 1 864,478 tūkst. Eur, t. y. 136,4 tūkst. Eur arba 6,8 proc. mažiau, nei Bendrovės planuojamos Projekte.

Pastoviosios sąnaudos sudaro 1,84 ct/kWh projekcinės šilumos kainos arba 87,6 proc. projekcinės šilumos gamybos bazinės kainos.

III. IŠVADOS

Skyrius, išanalizavęs Bendrovės pateiktą Projektą, vadovaudamasis Metodika, įvertino būtinąsias šilumos gamybos sąnaudas ir apskaičiavo būtinam šilumos kiekiui pagaminti 2 132,53 tūkst. Eur/metams būtinųjų pajamų. Pagal šiuo metu galiojančią Metodikos redakciją leistina gauti pajamų apimtis, sumuojant:

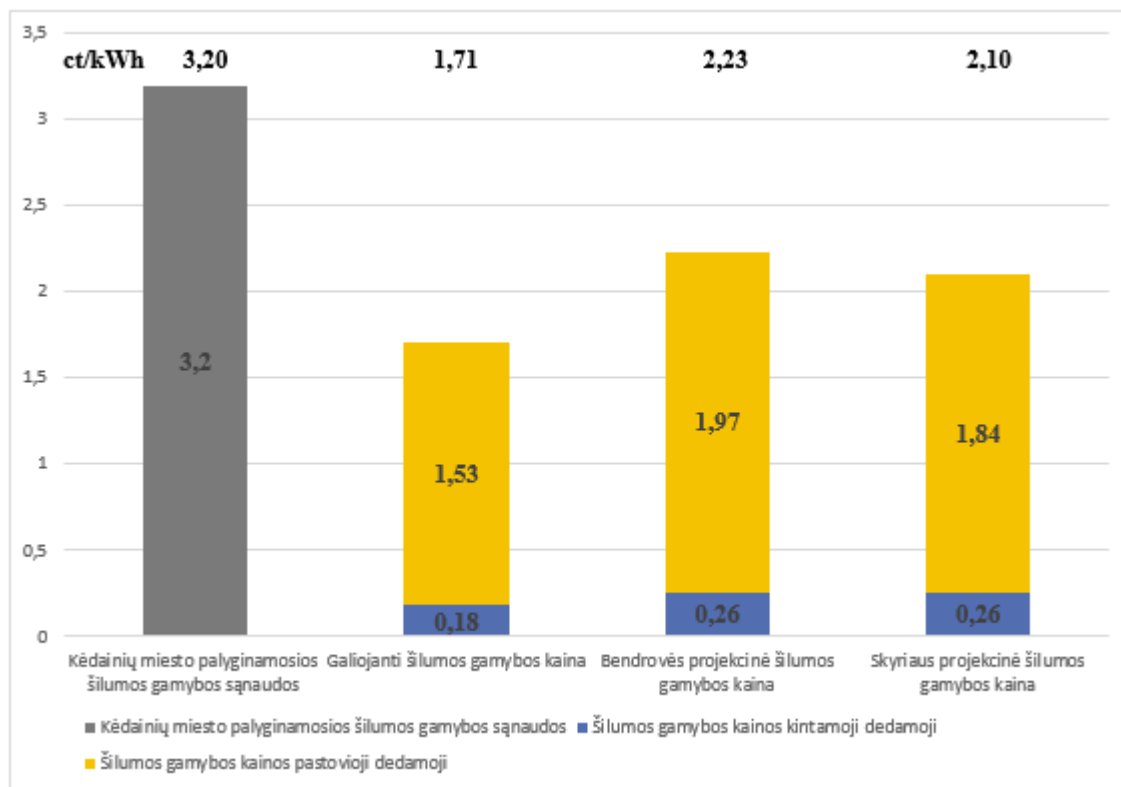
1. Pastoviųjų sąnaudų sumą 1 420,33 tūkst. Eur;
2. Investicijų gražą 444,156 tūkst. Eur;
3. Kintamąsias sąnaudas, apskaičiuojamas pagal formulę, įvertinant faktiškai pagamintą šilumos kiekį: 2,6 x pagamintas šilumos kiekis (MWh).

Skyriaus apskaičiuotos būtiniosios pajamos (leistina gauti pajamų apimtis) yra 136,4 tūkst. Eur/metams arba 6,0 proc. mažesnės nei Bendrovės Projekte.

Skyriaus apskaičiuota projekcinė 2019 m. gegužės mėnesio šilumos gamybos kaina – 2,10 ct/kWh.

Skyriaus ir Bendrovės projekcinių bei Šilumos tiekėjo Kėdainių miesto šilumos tiekimo sistemos 2019 m. gegužės mėn. palyginamųjų šilumos gamybos sąnaudų palyginimas pateiktas diagramoje.

Skyriaus ir Bendrovės projekcinės bei palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos

Skyrius, vadovaudamasis Įstatymu ir Metodika, siūlo pritarti Skyriaus pateiktam nutarimo „Dėl AB „Lifosa“ šilumos gamybos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo“ projektui.

PRIDEDAMA:

1. Šilumos gamybos bazinės kainos (kainos dedamųjų) skaičiavimo lentelė, 2 lapai.
2. Nutarimo „Dėl AB „Lifosa“ šilumos gamybos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo“ projektas, 1 lapas.

Šilumos ir vandens departamento

Šilumos gamintojų ir konkurencijos skyriaus vyriausioji specialistė

Vilija Janickienė

Į posėdį kviečiami:

1. AB „Lifosa“ atstovai;
2. AB „Panevėžio energija“ atstovai.